

Den egyptiske läkaren

Dramatisering efter Mika Waltaris "*Sinuhe egyptiern*"

av Christian Lanciai (2016)

tillägnad minnet av Bernard Shaw

Den egyptiske läkaren

Dramatisering efter Mika Waltaris "*Sinuhe egyptiern*",

av Christian Lanciai, (2016)

tillägnad minnet av Bernard Shaw.

Personerna:

Ptahor, Faraos livläkare
Sinuhe, hans lärjunge
Teje, Faraos moder
Farao Amenhotep III
Amenhotep IV (sedermera Ekhnaton)
Horemheb
Merit
Kaptah, Sinuhes tjänare
Nefer
Prinsessan Bachetaton
Tjänare och uppvaktning

Handlingen tilldrar sig i Egypten under Farao Ekhnatons regeringstid under det 14-e seklet före vår tideräkning.

Akt I scen 1.

Ptahor Min son, nu skall du bara uppträda alldeles naturligt och inte bry dig om alla de märkvärdigheter du får se. Hur högt uppstyltade dessa varelser än är så är de bara människor, och inför en läkare är varje människa naken om han så är Farao.

Sinuhe Är det Farao som kallat hit oss?

Ptahor Han är döende, och då jag som dödsläkare är expert på att hjälpa de döende att ta sig över tröskeln från ett rum av livet till ett annat skall jag hjälpa honom att dö. Det är den svåraste av läkekonster som även du en dag får lära dig med tiden, om du kommer så långt. (*Dörrarna öppnas för dem, och de släpps in till hovet med den döende Farao.*)

Teje Än är det tid. Han är fortfarande vid medvetande.

Ptahor Må han så förbli ända tills han avviker. Det underlättar övergången både för honom själv och hans närmaste.

Teje Han slipper åtminstone vara ensam.
Ptahor Det är det viktigaste. (*kommer fram till Farao*)
Farao Du kom i tid, min vän. Jag har väntat på dig.
Ptahor Nu kan du dö lugn, ty jag är här.
Farao Du har fört med dig din lärjunge, ser jag
Amenhotep Han är redan upptagen i hovkretsen. Han räddade livet på mig härom dagen.
Sinuhe Inte alls. Jag gjorde bara vad man skulle göra för att hindra honom från att bita av sig tungan i anfallet.
Farao Anfallet?
Teje Vår son är märkt av den heliga sjukdomen.
Farao Prat. Det finns inga heliga sjukdomar. Det finns bara sjukdomar som man dör av och sjukdomar som man överlever. Om man överlever dem är de inga riktiga sjukdomar, och den enda verkliga sjukdomen är livet, som alla dör av.
Teje (till Ptahor) Han börjar bli gaggig.
Farao Nej, nykter. Bara när man dör ser man allting klart. (*till Sinuhe*) Min vän, se efter min son och ta hand om honom, om han skulle få flera anfall.
Sinuhe Lita på mig.
Farao Då kan jag dö lugn. Då kan du trepanera mig, Ptahor, så min själ kan släppas ut ur detta infernaliska fängelse.
Ptahor Inte så bråttom. Vi måste vänta till det rätta ögonblicket.
Farao Det finns bara ett rätt ögonblick, och det är nu. Var så god. Sätt i gång. Uppskjut inte min efterlängtnade död.
Amenhotep (tar tag i Sinuhe) Jag tål inte se blod.
Farao Gå ut då. Låt din beskyddare se efter dig. (*Amenhotep tar med sig Sinuhe ut.*)
Ptahor Må du genast återfinna dig till rätta i evigheten, store Farao, när du är färdig här.
Farao Jag kan knappt vänta. Vad väntar du på? Sätt i gång!
Teje Så synd att han skulle vara döende.
Farao Akta dig så jag inte blir frisk och fortsätter leva!
Ptahor Ingen risk, store Farao. Din otålighet kan inte längre tolerera din färdiga kropp, som inte är användbar längre. Res vidare med ett nytt liv in i evigheten. (*inleder operationen, tar fram hammare, borr och handsåg, ytterst fina precisionsinstrument.*)

Scen 2. Krogen.

Horemheb Du kan inte ju inte bara sitta inne med begravningar hela tiden. Tröttnar du inte på mumierna?
Sinuhe Vad som måste göras måste göras.
Horemheb Det är ingen ursäkt för att ägna sig åt världens värsta skitarbete.
Sinuhe Man får inte tala vanvördigt om de döda. De är heliga.
Horemheb Det är inte dem jag talar om. Jag talar om ert vältrande i de döda.

Sinuhe Döden är en vetenskap som man alltid kan lära sig mera av.

Horemheb Det är inte heller någon ursäkt för att glömma de levande för de döda.

Sinuhe Vart för du mig?

Horemheb Till ett betydligt roligare ställe än era mumiebanker. Till motsatsen. Till livet.

Sinuhe Som är?

Horemheb Krogen! (*De kommer fram, och dörrarna slås upp till krogen. Liv och rörelse där inne med liv och gamman, dryckenskap och uppasserskor.*)

Här är livet, *Sinuhe*! Smaka på glädje och kärlek utan gräns och utan hämningar, och du kommer att känna dig så hemma att du aldrig mer vill lämna det.

Merit Vem har du med dig, *Horemheb*?

Horemheb *Sinuhe*, min bästa och äldsta vän! Rädda honom! Han ska bli begravningsentreprenör.

Merit Ett viktigt och hederligt yrke i motsats till de flesta andra.

Horemheb Och därför så tråkigt. Bjud honom på det bästa ni har, *Merit*! Han behöver komma bort från de dödas osunda vätskor.

Merit Vill du få honom förförd?

Horemheb Bara om han vill det själv.

Merit Jag tror inte han kan förföras.

Horemheb Vänta tills han blir kär. Då kan ingenting stoppa honom.

Merit Du borde inte utsätta honom för frestelse.

Horemheb Känner du dig frestad, *Sinuhe*?

Sinuhe Inte alls, men ölet här är gott.

Horemheb Drick mera! Vi bjuder! Du är ju ny här!

Sinuhe Jag har plikter att sköta i morgon.

Merit Vad då för plikter?

Horemheb Han är i tjänst hos Faraon. Han hjälper den nye unge Faraon mot hans epilepsi.

Merit Då är hans förtroendeställning så stark att ingenting får rubba den.

Horemheb Därför har han råd att ta risker. Drick mera, *Sinuhe*! Har du roligt?

Sinuhe Jag trivs här men känner mig inte alls hotad.

Horemheb Det är meningen! Se det som ditt nya andra hem! *Merit* här beskyddar dig.

Sinuhe Vem är du, *Merit*?

Merit Bara en ödmjuk slavinna som lyckats arbeta sig till någon fristad genom min slavtjänst här.

Sinuhe Du verkar genomgod.

Merit Och du verkar utsatt för en stor fara genom den höga ställning du har som så ung.

Sinuhe Jag är inte rädd.

Merit Man ser inget hot förrän det drabbar en.

Horemheb Hans ställning är säker. Faraon släpper honom aldrig ifrån sig.

Sinuhe Risken är att du har rätt.

Merit Vem är dina föräldrar?

Sinuhe Senmuth och Kipa. De satte mig i lära hos läkaren Ptahor för att jag skulle bli någonting. Han förde mig till Faraos.

Merit Faraos livläkare?

Sinuhe Och meningen är att jag skall bli den nya Faraos livläkare, då Ptahor plötsligt avled.

Merit I samband med den gamle Faraos död?

Sinuhe Strax efter.

Merit Jag avundas dig inte, fastän du måste ha fått många ynnestbevis.

Sinuhe Allt jag ville ha och mer därtill, en egen villa, ädelstenar och guld och mycket annat som jag inte behövde.

Merit Bor du där ensam?

Sinuhe Mina föräldrar ville stanna kvar där de bor. Dessutom är de inte mina riktiga föräldrar.

Merit Vem är dina riktiga föräldrar?

Sinuhe Jag vet inte. De hittade mig övergiven i en vassbåt på Nilen. Jag var ett oönskat barn som ingen annan ville ha.

Merit Det gör dig intressant och ödesmärkt.

Sinuhe Och ett mysterium som jag aldrig varit betjänt av. De retade mig i skolan och kallade mig bastard.

Merit En dag får du veta vem du är.

Sinuhe Jag har klarat mig bra så här långt utan att veta det.

Merit Vänta bara. Du kommer längre. (*går till de andra gästerna*)

Horemheb Hon har ett gott öga till dig. Ta vara på hennes vänskap. Det är inte alla hon favoriserar.

Sinuhe Hon kan inte bara vara en slavinna.

Horemheb Liksom du har hon ett okänt förflutet. Din okända härkomst och hennes gör er till bror och syster i ödet.

Scen 3. Hovet.

Teje Jag tror inte han är rätt sällskap för dig, min son.

Ekhnaton Varför inte det? Han har räddat mitt liv!

Teje Det tror du bara. Din sjukdom är ingen sjukdom, bara extrem överkänslighet.

Ekhnaton Ändå är han en skicklig läkare och en god vän, och jag behöver honom, då han vet hur jag ska behandlas när hänryckningen kommer.

Teje Han är inte pålitlig. Han var ute och rumlade med slynorna i fiskekrogen i natt. Hans bullersamma vän Horemheb, din livvakt, tog med honom dit.

Ekhnaton Han ville väl ge honom litet omväxling mot det ständiga umgänget med sjukdom och död.

Teje Nefer har blivit nyfiken på honom och vill träffa honom.

Ekhnaton Hon är farlig för unga män.

Teje Det kanske kan bli en nyttig prövning för honom. Nefer får alltid sin vilja fram.

Ekhnaton Som du vill. Jag skulle bli förvånad om han inte klarade provet.

Teje Det kommer definitivt att visa vad han går för. Här är han nu. Jag drar mig tillbaka.

Ekhnaton (*reser sig när Sinuhe inkommer*) Välkommen hem till verkligheten efter din utflykt i syndens rike!

Sinuhe Frågan är vilken verklighet som är den mera verkliga, din eller min eller deras.

Ekhnaton Var det Horemheb som tog dig dit?

Sinuhe Han är min bäste och äldste vän. Jag kan inte misstro honom.

Ekhnaton Och han är en god soldat och kommer att gå långt som krigare. Han har redan gjort sig outhärlig som chef för min livvakt.

Sinuhe Behöver den gudomlige Farao en livvakt?

Ekhnaton Jag får inte ta ett steg utan att den följer och bevakar mig. Sådana är reglerna för hela dynastin. Därför är den stark och stabil.

Sinuhe Bara om Farao är det själv.

Ekhnaton Det vet du att jag inte är. Jag är Egyptens sköraste blomma. Jag kan gå sönder när som helst. Därför tror jag att min tid här på jorden blir kort, men den vill jag då utnyttja till det yttersta. Kan jag lita på dig, Sinuhe?

Sinuhe Till det yttersta.

Ekhnaton Du har blivit kallad till en av min mors skyddslingar, den vackra Nefer. Känner du henne?

Sinuhe Vi har träffats. Är hon sjuk?

Ekhnaton Tvärtom. Hon är friskast av alla och nästan oförsämd i sin skönhets oantastliga hälsa.

Sinuhe Varför skall jag då besöka henne?

Ekhnaton För att min mor vill det. Se det som ej mer än en artighetsvisit.

Sinuhe Då gör jag den gärna kort.

Ekhnaton Ju kortare, desto bättre. Hon är farlig.

Sinuhe På vilket sätt?

Ekhnaton Hon får alltid sin vilja fram.

Sinuhe Vilken kvinna får inte det?

Ekhnaton Du har rätt. Man trotsar inte kvinnor, men ibland bör man udvika dem för sitt eget bästa.

Sinuhe Jag kan tydligen inte undvika denna.

Ekhnaton Frågan är om det blir du eller hon som bestämmer när du skall bryta upp. Försök att inte stanna för länge.

Sinuhe Jag vill heller inte begå samma misstag som Josef hos Potifars hustru.

Ekhnaton Stannade han för länge?

Sinuhe Nej, han stannade för kort.

Ekhnaton Du klarar dig nog. Lycka till.

Sinuhe Tack, Farao. (*bugar sig och går*)

Ekhnaton Vad är jag född till om inte just för att vara Farao? Men om jag var ämnad till Farao, varför utrustades jag då med denna otillräckliga kropp av idel skröplighet och anfall inifrån, som om jag hade en försåtlig fiende inom mig, som bara väntar på att få ta över mig? Min räddning fann jag i denna läkare, som kan reglera mig, men även han är genast utsatt för intriger och försåt och det från själva hovet och min egen oantastliga familj. Vår tid är kort och blir blott kortare för varje dag. Jag måste genast ta initiativet för att genomföra vad jag föddes till och reformera hierarkin, förena alla religioner till en enda av försoning, fred och kärlek och erövra hela världen med en idealisk fredsreligion. Vi behöver inga gudar, ty vi har ju solen som var dag begåvar oss med universums ljus och sprider värme, liv och kärlek över jorden. Även under natten domineras vi av universums härlighet och storhet i oändlighet av stjärnors ljus som aldrig slocknar. Säkert finns det andra världar där liksom vår egen med en annan egen sol som vår. Den vidsynthetens universalism skall bli min religion av nåd och välvilja och konstruktivitet, och då behöver vi ej beläten och svart magi med dödsfixering och introverterings sjuklighet i flummiga ritualer. Sol, vägled mig med klarhet, och jag skall bereda världen en ny tid av upplysning och klarsynthet.

Akt II scen 1. Hemma.

Kaptah Gå inte dit, ers nåd. Hon är farlig.
Sinuhe Jag vet, men jag har blivit kommenderad dit.
Kaptah Jag fruktar för ert liv.
Sinuhe Vad vet du om henne?
Kaptah Hon är en manslukerska. Och om själva Farao skickar er till henne är själve Farao en dåre och er fiende.
Sinuhe Det är inte Farao. Det är hans mor.
Kaptah Det förklarar saken.
Sinuhe Vad vet du mera om saken?
Kaptah Hon lever bara för sina intriger. Hon är kroniskt begiven på starka drycker men dricker bara när ingen ser. Hon vill ingen människa väl och ser alla som ett hot mot hennes existens. Hon menar att hon bara kan bevara sin ställning med att bereda alla andras undergång.
Sinuhe Nefer?
Kaptah Nej, Faraos gamla morsa, den nuckan, som inte fattar och tolererar att hon håller på att bli för gammal.
Sinuhe Det var Nefer jag ville veta mera om.
Kaptah Ett underverk av skönhet som alla måste tjusas av, en sprudlande fontän av intelligens och charm och en farlig kvinna som alla måste falla för, en oemotståndlig avgrund av ovisshet om hennes avsikter.
Sinuhe Och hur skulle jag kunna undgå att göra bekantskapen med en så intressant kvinna?

Kaptah Just därför. Ni skulle bara falla som alla andra.
Sinuhe Vad blev det av dem?
Kaptah Ingen vet. Liktvättare, kanske.
Sinuhe Har du träffat henne själv?
Kaptah Nej, jag har aktat mig.
Sinuhe Skulle hon kunna förföra dig?
Kaptah Lyckligtvis inte.
Sinuhe Varför inte?
Kaptah Hon skulle bara skratta ut mig som en gammal tok, enögd och ful
dessutom. Möjligtvis skulle hon kunna uppskatta mig som narr.
Sinuhe Kom med mig till henne.
Kaptah Aldrig i livet.
Sinuhe Du kanske skulle kunna rädda mig.
Kaptah Ingen kan rädda er om ni går dit.
Sinuhe Inte ens Faraos?
Kaptah Allra minst han. Han låter ju sig regeras av sin rälige mamma.
Sinuhe Han måste kompromissa. Det måste alla som har makten.
Kaptah Den makten blir hans fördärv och undergång.
Sinuhe Inte ännu.
Kaptah Vänta bara.
Sinuhe Du är hopplös. Nu går jag till Nefer, så får jag visiten undanstökad.
Kaptah Skyll dig själv.
Sinuhe Om jag inte kommer tillbaka, underrätta Faraos om att jag gått till Nefer.
Kaptah Går du dit slipper du henne aldrig, men du slipper Faraos.
Sinuhe Är det vad Faraos moder vill?
Kaptah Jag tror det.
Sinuhe Om det är något jag aldrig kan vara rädd för är det en kvinna, om hon så
är Faraos mamma eller en Nefers oemotståndlighet.
Kaptah Kvinnan blir världens undergång.
Sinuhe Kanske det, men inte min, för jag ämnar överleva.
Kaptah Försök du. (*Sinuhe* går.) Där går han, den stollen, och liksom alla
andra mot sin egen undergång.

Scen 2. Hos Nefer.

Nefer Du skulle inte ha kommit hit.
Sinuhe Ändå har jag kommit hit.
Nefer Har ingen varnat dig?
Sinuhe Alla har varnat mig.
Nefer Ändå har du kommit hit. Varför?
Sinuhe Jag hade inget val. Jag måste lyda Faraos familj.
Nefer Och varför ville Faraos familj att du skulle besöka mig?

Sinuhe Det var Faraos moder.

Nefer Det ludret. Det enda goda och nyttiga hon har gjort i livet har varit att dricka sig berusad.

Sinuhe Är hon farlig för sin omgivning?

Nefer Ingen är farligare för sin omgivning än hon. Varför tror du Farao är så sjuk?

Sinuhe Därför är jag hos honom jämt, då han med mig kan behärska sin sjukdom.

Nefer Ja, jag har hört talas om att du är hans betrodda läkare med gott inflytande över både hans hälsa och själsbalans. Därför blev jag intresserad av dig, och det var jag som utbad mig om hos Faraos syster att få träffa dig.

Sinuhe Jag har aldrig fått träffa hans syster.

Nefer Hon har annat att göra. Det är hon som måste regera och administrera landet då Farao antingen bara är sjuk eller filosoferar. Deras mor regerar genom henne och är livrädd för att Farao skulle få något grepp om den egentliga makten med sin labilitet och fallenhet för revolutionära idéer.

Sinuhe Du vet mycket om Faraos familj.

Nefer Jag vet allt om dem. Det är mitt yrke. Genom mina intima kontakter med så många får jag veta allt om de flesta, ty ingen i mitt sällskap kan hålla tätt.

Sinuhe Det sägs att ingen kvinna är så farlig som den som besitter skönhet parad med intelligens.

Nefer Jag var född sådan. Jag hade inget val än att vara den jag var.

Sinuhe Och vem är du? Vad gör du? Varthän strävar du?

Nefer Mitt öde visar mig vägen. Jag är bra på att umgås socialt. Alla bara måste älska mig och få förtroende för mig, ty jag kan bevara hemligheter och är den totala diplomaten. Jag kan förena alla och har inget intresse av att utså split eller förvirring. Därför betraktar jag mig egentligen som Faraos bundsförvant.

Sinuhe Du kan kanske få honom genom mig.

Nefer Vad föreslår du?

Sinuhe Gå i förbund med mig. Jag är Faraos förtrogne. Genom mig kan även du bli hans förtrogna.

Nefer Friar du till mig? Jag måste varna dig. Jag är mån om min frihet och kan aldrig kompromissa bort den, då den är den enda grund jag har att stå på.

Sinuhe Du får behålla din frihet. Jag föreslår bara ett partnerskap.

Nefer Du är Faraos livläkare, och jag är kurtisan. Varje band mellan oss skulle uppfattas som komprometterande för Faraos livläkare och för Farao.

Sinuhe Jag vill bara underlätta din väg till Farao. Som läkare tror jag du kan vara bra för honom.

Nefer Som kurtisan kan jag aldrig komma i närheten av honom.

Sinuhe Jo, genom mig.

Nefer Du romantiserar och har lika vilda idéer som Farao.

Sinuhe Nej, jag är pragmatisk och realistisk. Bli min hustru, och du kan komma Farao nära och fjärma honom från hans ohälsosamma moder.

Nefer Men du älskar mig inte. Hur kan jag bli din hustru då?

Sinuhe Jag skulle aldrig komma med mitt livs erbjudande om jag inte älskade dig.

Nefer Vill du då bli en dåre som alla andra som slösat bort guld och rikedomar på mig i den fåfänga illusionen om att de kunde äga mig?

Sinuhe Jag vill bara inte vara utan dig, och det kommer inte Faraos heller att vilja när han får lära känna dig.

Nefer Jag kunde bli lika farlig för honom som för dig.

Sinuhe Du är inte farlig. Du är enbart välgörande och inspirerande.

Nefer Jag måste erkänna att ditt anbud är lockande. Jag känner ansvar för Egypten och för Faraos välfärd, då han har en så farlig position som maktens högsta förvaltare och då han omges av intriger och hatisk egoism. Vad vill du ge mig?

Sinuhe Allt. Mitt liv. Allt jag äger.

Nefer Har du så stort förtroende för mig?

Sinuhe Ja.

Nefer Det sägs att kärleken förblindar. Du ser inte din egen blindhet.

Sinuhe Avfärda mig inte. Detta är ditt livs chans.

Nefer Jag vågar inte riktigt tro på den. Du är kanske bara en svärmare som alla andra, en ytlig älskare som snart tröttnar på mig och säkert har andra kärestor att tillgå, som den där uppasserskan i fiskekrogen, till exempel.

Sinuhe Känner du Merit?

Nefer Du tycks då känna henne.

Sinuhe Hon är en god ängel i syndarnas mörker. Jag har alltid respekterat henne.

Nefer Så du har aldrig kommit vid henne?

Sinuhe Nej.

Nefer Du är då ren?

Sinuhe Ja.

Nefer Jag skall ta dig på prov. Visa din beredvillighet att fullkomligt lita på mig som älskare. Skriv över på mig ditt hus och dina tillgångar i guld och ädelstenar. Gå sedan till fiskekrogen och berätta för Merit vad du har gjort. Om hon då låter dig gå tillbaka till mig skall jag allvarligt överväga möjligheten att bli din.

Sinuhe Jag kommer då tillbaka så fort jag genomfört ditt beting.

Nefer Gör så. Jag skall vänta på dig. Ha inte för bråttom.

Sinuhe Jag ilar. (*skyndar ut*)

Nefer Om han klarar provet kan den verklighet bli sann som vi drömmer om, men han får inte spåra ur på vägen.

Scen 3.

Merit Sinuhe, vad har du gjort!

Sinuhe Bara vad jag måste.

Merit Varför måste du det?

Sinuhe Jag är Faraos livläkare, och jag måste hjälpa honom.

Merit Med att riskera din ställning och din framtid med att ge dig åt en kurtisan?

Sinuhe Det är inte bara en kurtisan. Hon har insikt som en läkare men i själens värld. Hon kan med sitt inflytande befria Faraos från hans moders inflytande och onda maktfullkomlighet. Och jag har inte gett mig åt henne.

Merit Men du säger att du skrivit över allt du äger på henne!

Sinuhe Så visar man att man älskar och litar på sin blivande hustru.

Merit Har hon sagt ja?

Sinuhe På villkor att jag fick din tillåtelse.

Merit Hon tar då inga risker. Allt jag då kan säga, *Sinuhe*, är att om hon sviker dig finns alltid jag kvar att återvända till.

Sinuhe Hon är inte den som sviker. Hon är beredd att offra sig för Faraos.

Merit Så hon ser dig som ett steg på vägen till honom?

Sinuhe Vi kan tjäna honom båda. Det kan aldrig du.

Merit Däri har du rätt. Jag kan aldrig tjäna makten. Jag kan bara med förtvivlad vanmakt se hur du har låtit dig bli slav hos maktens oberäkneliga och grymma obeständighet.

Sinuhe Det är min plikt som läkare hos Faraos att göra allt jag kan för honom.

Merit Gå då till den där kurtisanen och sopa vägen framför henne fram till hovet, men kom alltid ihåg att åtminstone jag alltid var oskyldig till ditt öde.

Sinuhe Jag skall alltid minnas dig som syster och skyddsängel.

Merit Gå då och gör vad du måste göra, och få det gjort, så att du sedan kanske någon gång kan börja leva.

Sinuhe Tack för din systerliga tolerans.

Merit Gå då. (*Sinuhe finner sig bortkörd.*)

Ack, och han som kom så långt! Att han skulle falla för en sådan billig frestelse, som en kurtisans desperata önskan att komma ut från sitt träsck! Att han inte genomskådade henne, som jag gör på långt håll!

Akt III scen 1. Hos Nefer.

Horemheb till bords med Nefer.

Horemheb Du har förplägat mig furstligt, kära värdinna, med Egyptens godaste mat, praktfull underhållning med dans och musik, vackra flickor i överflöd i Tebes mest smakfullt inredda palats och med kronan på verket i dig själv, du Tebes mest firade hetär. Var det bara för att jag har så hög ställning hos Faraos som du skickade mig en särskild inbjudan?

Nefer Jag tycker inte om att vara ensam, och dig kände jag inte ännu. Dessutom är du ju en synnerligen god vän med *Sinuhe* läkaren, som även är en god vän till mig. Kan du upplysa mig närmare om honom, du som känner honom så väl?

Horemheb Jag förstår din fråga, då jag vet att *Sinuhe* ofta frekventerat dig på sistone, men han har en annan älskarinna, som håller till i slummen och arbetar som uppapperska på fiskekrogen nere vid hamnen. Jag har hört att han är hos henne nu.

Nefer Har han känt henne länge?

Horemheb Mycket länge, och de står så nära varandra som bror och syster.

Nefer Behöver han henne?

Horemheb Annars skulle han ha släppt henne för länge sen. Hon har ju ingen ställning.

Nefer Jag förstår. Vet Faraos om hans förhållande till henne?

Horemheb Knappast. Han tror väl att han besöker slummen så ofta för att besöka patienter.

Nefer Vad skulle hovet säga om det kom fram att han har en stadig lös förbindelse i slummen?

Horemheb De skulle kräva deras åtskiljande. Faraos läkare får inte ta risken att ådra sig känsliga infektioner i slummen. Men sluta tala om honom. Låt oss i stället tala om oss. Jag skulle kunna bereda vägen för dig till hovet. Som chef för Faraos livvakt, som aldrig får släppa honom ur sikte, står jag närmare honom än hans egen familj.

Nefer Närmare än Sinuhe?

Horemheb Inte lika nära men dock mera frekvent, då det är flera gånger dagligen. Allt du behöver göra är att ge mig större friheter, och jag skall öppna alla dörrar för dig.

Nefer Vad begär du? Friar du?

Horemheb Bara en liten kyss, och jag är nöjd för den här gången.

Nefer Risken är att det inte kan bli flera.

Horemheb Den risken tar jag.

Nefer Nå, välan då, bara en liten.
*(Horemheb reser sig, reser även Nefer, och ger henne en riktig krigarkyss i en omfamning.
I det samma råkar Sinuhe komma in.)*

Sinuhe (ser rött) Ditt förbannade luder, och tillsammans med min bästa vän som ärkeförrädare! Är det så ni praktiserar trohet och vänskap? Kan han föra dig snabbare fram till Faraos tron än jag, din falska lycksockerska! Vad har han som inte jag har! Och du, Horemheb, visste mycket väl att jag hade ett förhållande med denna kvinna! Är det din nya sport, att göra hanrej av dina bästa vänner! *(Nefer sliter sig loss och slår händerna för ansiktet i förtoivlan.)*

Horemheb Lugna dig, Sinuhe! Jag är första gången här!

Sinuhe Och hon ger sig åt dig redan! Så som jag fick tjata och arbeta och komma med bevis! Ni skall dö båda två, så sant som jag är Faraos dödsläkare!

Nefer (skriker äntligen) Sinuhe, behärska dig!

Sinuhe Vem kan behärska sig när han får livet förstört genom svek och bedrägeri? Jag skall dra er inför rätta och få er hängda för otukt med Faraos livläkares hustru!

Horemheb Det kan du inte göra. Jag är Faraos livvakt.

Sinuhe Det gör jag ändå! Allt ska fram!

Horemheb Nu lugnar du ner dig! *(drar sitt svärd och angriper Sinuhe, som drar kniv och värjer sig med tafatt pinsamhet. Nefer drar i en bred klocksträng av tyg, och gonggongen genljuder. Det störtar in slavar överallt.)*

Nefer Skilj dem åt!

(Horemheb får in en knytnävsfullträff på Sinuhes haka, som stupar medvetslös. Slavarna tar hand om honom och riktar frågande blickar mot Nefer.)

Släng ut honom i gatan. Han är färdig här. Släpp aldrig mera in honom. *(Slavarna släpar ut Sinuhe.)*

Horemheb (vänder sig mot Nefer, omfattar hennes händer) Ursäkta kyssen. Det var inte meningen att Sinuhe skulle få se det.

Nefer Gjort är gjort, och hänt är hänt. En man får aldrig tappa behärskningen i mitt hus. Det har inte du gjort.

Horemheb Jag står fast vid mitt ord att bereda vägen för dig in till hovet.

Nefer Sinuhe hade kunnat göra det lika bra som du, men nu kan han det inte längre. Frågan är om han alls kan fortsätta som livläkare hos Faraos. Han har väckt våld i mitt hus och har dessutom en hemlig älskarinna i Tebes pestinfekterade slumkvarter.

Horemheb Han kan förlora allt.

Nefer Han har redan förlorat allt. Det är nu min sak att förvalta det tills han åter kan uppträda med respekt.

Horemheb Har han överlätit det åt dig?

Nefer Vi skulle ha gift oss. Nu har det uppstått förhinder genom hans egen förskyllan. Vi får nog aldrig se honom mera. Hur var det nu med den där kyssen som blev avbruten? Skulle den inte må bra av att fullbordas?

Horemheb Min gudinna, du har rätt. *(återupptar den smäktande kyssen.)*

Scen 2.

Merit Kaptah! Du ser alldeles förstörd ut!

Kaptah Det är jag också.

Merit Vad har hänt?

Kaptah Allt har hänt. Han är förlorad. Jag varnade honom. Han överlät all sin egendom på den där kvinnan och gick sedan gladeligen för att hembära henne som sin hustru, och så sitter hon där och hånglar med hans bästa vän Horemheb!

Merit Det menar du inte!

Kaptah Det menar jag visst.

Merit Horemheb, av alla människor! Varför valde hon honom?

Kaptah Jag tror hon såg honom som en snabbare väg in i Faraos palats än Sinuhes trista dödsallar och mumier.

Merit Har hon då bara ambitioner? Har hon inget hjärta?

Kaptah Fråga inte mig hur kvinnor fungerar. Jag föredrar att hålla mig utanför den vetenskapen.

Merit Men vad hände? Varför är han förlorad? Tappade han kontrollen?

Kaptah Fullständigt. Är det då så konstigt? Han offerar allt för henne, och så finner han henne i armarna på sin bästa vän! Det blev slagsmål, och de massakrerade hela hennes praktfulla hus. Alla hennes dyraste vaser och statyer gick åt. Han blev

utslagen till slut. Horemheb fick in en rak höger, han tuppade av, och de slängde ut honom i lerpölar.

Merit Och Horemheb?

Kaptah Han eskorterar nu den fala kvinnan till Faraos palats. Det var Faraos moder som med beräkning skickade Sinuhe till likvidering hos Nefer.

Merit Och han är utblottad?

Kaptah Fullkomligt. Han överlät till och med sina föräldrars hus på Nefer, som han aldrig får träffa mera. Det var den rena och genomgripande personförintelsen. Här kommer han nu.

Sinuhe (kommer in bedrövlig, smutsig och lerig, nerdekad och knappt igenkännlig som en man)

Kaptah Direkt från krogen, verkar det.

Sinuhe Jag sökte dig på krogen, Merit.

Merit Jag är här.

Sinuhe Jag ser det. När avseglar vårt fartyg, Kaptah?

Kaptah Imorgon.

Sinuhe Bra. Ju förr vi lämnar landet, desto bättre.

Merit Skall ni resa bort?

Sinuhe För att aldrig återkomma. Jag kan aldrig visa mig för Farao mer. Jag förolämpade en dam som nu är vid hovet.

Merit Du var oskyldig, Sinuhe.

Sinuhe Till vad? Till att ha burit hand på min bäste vän? Till att ha kallat henne luder och gottköpskvinna? Till att ha slagit sönder Tebes vackraste och dyraste hem?

Kaptah Horemheb hjälpte dig med den saken.

Sinuhe Men han är kvar vid hovet som min fallna kvinnas beskyddare. De ska väl sätta henne på Farao nu. Å Merit, vilken dåre jag har varit som trodde på min egen lycka! Varför höll jag mig inte till dig, som jag hade från början och som lovade mig trohet för livet och stod vid sitt ord i motsats till alla andra!

Merit Jag hade ingen ställning. Jag hade ingen chans.

Sinuhe Men du var trogen! Du ställde alltid upp för mig! Men alla de som gav mig makt och inflytande och rikedomar har släppt mig som giftig ohyra. Jag har nu ingenting kvar utom dig, men du är den sista jag mera kan belasta. Därför reser jag bort.

Merit Vart?

Kaptah Vi tänkte oss till Kreta vid Grekland, som är ett fritt land. Där finns ingen Farao och därför inga hovintriger.

Merit Var inte så säker på det. De har väl en kung de också.

Kaptah Men Faraos makt når inte dit. Du kan vara säker på att Sinuhe aldrig mera kan få känna sig säker i Egypten så länge Faraos mamma finns.

Sinuhe Kan du förlåta mig, Merit? Jag har burit mig skändligt åt, – mot dig, främst av allt.

Merit Nej, du har bara burit dig dumt åt, som de flesta män gör när de blir kära. Hon var väl mycket vacker, den där – Nefer?

Sinuhe Omåttligt. Och bildad. Och intelligent. Och spirituellt. Och oemotståndligt charmig.

Merit Du har snarast råkat ut för en olyckshändelse. Det var inte meningen att du skulle råka ut för Horemheb hos henne. De kanske bara pokulerade.

Sinuhe De kysstes!

Kaptah Där ser du, Merit. Hans fall är hopplöst. Vi har bara att rädda honom ut ur landet.

Merit Du stannar väl i kväll?

Sinuhe Det blir min sista roll i livet – hos dig, min Merit.

Merit Du är välkommen. Nu måste vi tvätta dig, och sedan skall vi äta. När du lämnar Egypten blir du åtminstone av med allt dåligt sällskap.

Sinuhe Men det sämsta tar jag med mig, (*indikerar Kaptah,*) och det bästa lämnar jag kvar.

Merit Jag har alltid varit med dig även när du har lämnat mig.

Sinuhe Du är för god för mig.

Merit Det är min glädje att du tycker så. Kom nu. Vi skall bada. (*för med sig Sinuhe ut.*)

Kaptah Gå och bada. Tids nog tar vi oss alla vatten över huvudet, i synnerhet nu när vi ska ut på havet. Jag har aldrig tålt sjögång. (*tar sig en bägare och resignerar.*)

Scwen 3. Hovet.

Det nya kungaparet intågar högtidligt under Horemhebs livvakt.

Ekhnaton (framme vid tronen) Välkommen, vårt lands nya drottning, att intaga tronen och ta ditt land i besittning med din skönhet och kunskap och charm! Aldrig trodde jag det skulle finnas en drottning åt mig, jag var inställd på ett liv i celibat, men så föreställde min trogne livvakt Horemheb en förtrollande kvinna för mig, som jag plötsligt insåg att måste vara den enda rätta.

Horemheb Det var er livmedikus Sinuhe som fann henne.

Ekhnaton Ja, var är han? Han har lämnat sin tjänst utan att säga adjö, och enda ursäkten för något sådant vore om något förskräckligt hänt inom hans familj.

Nefer Båda hans föräldrar har nyligen dött tillsammans.

Ekhnaton Kan det vara förklaringen? Tillsammans, säger du. Var det självmord?

Neferi Ja, det var självmord.

Ekhnaton Detta blir värre och värre. Vet någon var min gode Sinuhe är nu?

Horemheb Han har lämnat landet i frivillig landsflykt till följd av tragedin i hans öde.

Ekhnaton Då är han alltså förlorad. Synd, ty en bättre läkare hade jag aldrig kunnat få. Han visste allt om min sjukdom. Men i stället har jag funnit dig, min själläkare, som med din stora skönhet och kunnighet lyst upp mitt liv med en kraft jämvärdig med den strålande solen och det eviga ljus som den sanna upplysningen sprider i vårt liv genom uppenbarelsen av den enda universella gudomliga anden, som bäst gestaltas och symboliseras genom den härliga strålande värmande solguden.

Hädanefter, min nykrönta drottning, skall ditt namn icke vara Nefer utan Nefertiti, och hela världen skall dyrka dig för din skönhet som min drottning, liksom den skall dyrka det eviga ljusets universella Gud genom Aton.

Nefertiti Din generositet är utan gränser i din upphöjelse av mig till Egyptens drottning, en nåd jag aldrig vågat drömma om, och med dig sörjer jag förlusten av din kvalificerade livläkare, som jag kände mycket väl och som bryskt rycktes ifrån oss av ödet. Jag vill göra allt för att kompensera honom och vara dig uppbygglig i mitt stöd av dig för din mission, din nya religion, din upplysning och din uppgift att erövra världen med kärlek, fred och försoning.

Ekhnaton Du fann vägen till mitt hjärta direkt genom din djupa människokännedom och förståelse, som för en kvinna är mera kvalitativ än en läkares. Dock skall jag alltid hoppas att vår Sinuhe en dag kommer tillbaka.

Horemheb Det hoppas vi alla.

Nefertiti Det tror jag förvisso han gör.

Ekhnaton Så låt oss då dra till banketten och festligheterna för firandet av detta bröllop och denna kröning av Egyptens vackraste drottning genom tiderna.

(Högtidlig procession ut.)

- Paus -

Akt IV scen 1. Hemma vid en talgdank.

Sinuhe (läser en papyrus) "Förstå oss rätt, min son. Vi kunde inte göra annat. Vi välsignar dig mera med hela vårt hjärta än om du inte råkat illa ut för hovet, vilket är den enda slutsats vi kan dra att du har gjort, ty all makt är korrumpierad, och ju mera absolut makt, desto mera korrumpierad är den, och ingens makt är mera absolut än Faraos, och vi vet, att han inte själv kontrollerar den. Vi dör frivilligt med vår välsignelse av dig och hyser inget tvivel om att du skall få både hämnd och upprättelse."

(gråter) Mina goda fosterföräldrar, mera äkta och trogna än några riktiga föräldrar, hur kunde jag skända er så! Ni tillmäter mig ingen skuld, som därför bara blir desto större för mig, i synnerhet som jag aldrig kan ge er upprättelse!

Nu har det gått tre år, jag har rest vida omkring och skaffat nya rikedomar på Kreta och i Babylon, men jag kan inte själv närma mig hovet, då kvinnan som blev mitt fall nu är Farao Ekhnatons drottning, och som sådan lär hon kompensera honom väl. Men jag kan arbeta, och det tänker jag göra. Kanske ni ändå hör mig nu, när jag förklarar att jag skall öppna en fattigklinik, där ingen patient skall behöva betala mer än vad hon klarar av. – Men någon kommer. Merit, är det du?

Merit Jag såg ett ljus i ditt fönster. Jag har väntat på det ljuset i tre år.

Sinuhe Jag är hemkommen. Hur mår du?

Merit Bättre nu, när jag äntligen fått se dig. Så du tänker öppna en fattigklinik?

Sinuhe Ja.

Merit Det är det bästa du kan göra. Och då kan vi kanske arbeta tillsammans.

Sinuhe Jag har försökt följa med vad som hänt i Egypten under min frånvaro, men det har inte varit lätt.

Merit Horemheb har all reell makt över landet med stöd av Faraos syster, som tar alltmera avstånd från Faraos reformation, vilket också folket gör, som vill ha tillbaka de gamla gudarna.

Sinuhe Och Faraos gemål?

Merit Hon håller Faraos ryggen och kommer aldrig att svika honom.

Sinuhe Hon har funnit den rätta att aldrig kunna svika.

Merit Du skulle lätt få återinträda till hovet som Faraos livläkare. Ingen var bättre än du.

Sinuhe De får skicka mig en särskild inbjudan i så fall. Och Horemheb?

Merit Ingen har talat varmare om dig än han. Från början var du välkommen tillbaka.

Sinuhe Även för drottningen?

Merit Hon kände skuld för ditt fall och vinnlade sig om att gottgöra Faraos förlust av dig.

Sinuhe Stackars Faraos. Född till offer för intriger.

Merit Men ännu är han Faraos, och hans reformation är lysande. Han har byggt en helt ny huvudstad, Achetaton.

Sinuhe Jag har hört talas om den. Den lär vara en idealisk stad av idel skönhet.

Merit Vi kan besöka den tillsammans.

Sinuhe Gärna det. Men först skall vi arbeta. Vi har mycket att göra.

Merit Ja, det har vi.

Sinuhe (omfamnar henne) Tack för att du kom tillbaka!

Merit (allvarsamt) Nej, Sinuhe, det var du som kom tillbaka. *(De omfamnas igen.)*

Kalpah Skyll bara inte på mig att han kom tillbaka.

Merit (skrattande) Tvärtom, Kaptah, jag skyller på dig för att han kom så sent tillbaka!

Kaptah Det var hans eget fel.

Merit Varför det?

Kaptah Vad tror du han gjorde i utlandet hela tiden? Jagade flickor!

Merit Du skämtar.

Kaptah Inte alls, den där flickan, till exempel, som han förföljde in i Minotaurus grotta mycket väl medveten om att alla som försvann in där aldrig kom ut igen.

Sinuhe Påminn mig inte om den tragedin, Kaptah. Jag är hemma hos Merit nu.

Merit Du har utan tvivel mycket att berätta, men vi tar det sedan.

Sinuhe Koka mat åt oss, Kaptah. Vi är hungriga.

Kaptah Ja, vi är hungriga. *(går till verket. Sinuhe och Merit kramas.)*

Scen 2. Hovet.

Ekhnaton Vi har väntat länge på denna dag, och jag trodde nästan den aldrig skulle komma, ty chanserna var små. Öppna dörrarna för livvakten, och låt vår främste överste general få återinföra vår länge saknade förlorade son!

(Dörrarna slås upp, och Horemheb leder in Sinuhe under högtidlig eskort.)

Var har du varit så länge, min broder? Endast genom ett mirakel som min gemål har jag kunnat överleva utan min livläkare.

Sinuhe Er livläkare har den stora äran att få återanmäla sig för tjänstgöring, men det gläder mig att se Farao så frisk.

Ekhnaton Du lade själv grunden för den sundheten, men min gemål har hjälpt till, och vår general håller ordning på landet. Vårt enda problem är att så många inte kan fatta och acceptera den självklara universalismen med en enda allt genomlysande Gud.

Sinuhe Det vet jag som läkare, att det tar tid för folk att fatta självklarheter.

Teje Farao är ung och otålig och måste själv lära sig tålmod, som är nödvändig för diplomatin.

Horemheb Däri har dessvärre Faraos moder rätt.

Nefertiti Men folkets hårdnackade okunnighet är en svår prövning för en upplyst Farao.

Ekhnaton Han måste helt enkelt stå ut med det men behöver bara göra det tills han dör.

Teje Farao dör aldrig. Han lever vidare i generation efter generation och tar sig ständigt nya inkarnationer, på det att Egyptens dynastiers kontinuitet aldrig må ta slut.

Ekhnaton Ja, det är hårda bud för Farao, som aldrig får dö i fred.

Sinuhe Vänta bara. Hur härlig och vis och storslagen Farao än är så är han ändå bara en människa.

Ekhnaton Jag kände mig alltid naken inför dig, Sinuhe, och njöt av det.

Sinuhe Inför varje läkare är alla människor nakna.

Ekhnaton Men låt oss nu fira denna återförening med vår sedan alltför länge förlorade son med festligheter och en bankett utan ände. Och du får lova att inte dricka för mycket, mamma.

Teje Det gör jag aldrig.

Ekhnaton Det gör du alltid.

Teje Varför ber du mig då låta bli, när du vet att jag alltid gör det?

Nefertiti Välkommen tillbaka, Sinuhe. Du vet inte hur jag har gjort allt för att gottgöra din tragiska skilsmässa från oss. Det var inte meningen. Det var ett olycksfall i arbetet. Jag har försökt kompensera fadäsen med att bli ett desto större och starkare stöd för Farao som du måste utebli.

Sinuhe Och jag har kompenserat mig genom mina resor och lärt mig mycket och mycket genom mina erfarenheter, som jag gärna vill dela med mig för den fortsatta utvecklingen av Egyptens läkekonst.

Ekhnaton Du är så innerligt välkommen. Låt oss nu alla intaga bankettsalen med en helaftonsmiddag med dans och underhållning.

(Reser sig. Högtidligt uttåg med Horemhebs eskort, och Sinuhe får gå mellan Faraos och Nefertiti medan Teje håller sig bakom.)

Scen 3. Vid banketten.

Bachetaton Välkommen tillbaka, broder.

Sinuhe Prinsessa, jag har aldrig haft något med er att göra.

Bachetaton Då är det dags nu då. Jag vet mer om dig än vad du vet själv.

Sinuhe Hur är det möjligt?

Bachetaton Jag vet vem du är.

Sinuhe Och vet inte jag det själv?

Bachetaton Nej, det är det du inte vet.

Sinuhe Vad är det jag inte vet?

Bachetaton Du är ett hittebarn i en vassbåt. Dina fosterföräldrar fiskade upp dig. Båten flötades av min moder Teje. Du är en oäkta halvbror till mig och Ekhnaton.

Sinuhe Vad är det för amsagor du försöker tuta i mig? Vad har du för bevis?

Bachetaton Den amulett du alltså bär runt din hals med tecken på din identifikation, det enda du lyckades bärga ur ruinen av ditt forna välstånd, som din dåvarande väninna Nefer fann intressant men ej fick klarhet i förrän hon själv blev drottning.

Sinuhe (tar fram och visar sin amulett) Den här?

Bachetaton Inseglet på ditt öde. Du är infekterad med faraoniskt blod.

Sinuhe Vart vill du komma?

Bachetaton Det kan vem som helst se, att Faraos ställning är ohållbar. Han har genomfört en dumdrastig äventyrspolitik i ett försök att ersätta vår gamla religion med en ny, men det går inte. Det måste väcka motstånd och söndring och genom hans envishet leda till inbördeskrig och katastrof för landet. Ingen vill ha sådant. Därför måste han offras.

Sinuhe Det har alltid varit du och Teje som styrt detta landet. Men var står Horemheb? Och ingen är lojalare mot Faraos än Nefertiti.

Bachetaton Hon kan lätt övervinnas. Hon är inte dum. Ingen är mera känslig och uppmärksam inför vad som pågår än hon. Horemheb är helt införstådd med att Faraos måste bort innan det är för sent.

Sinuhe Och varför blandar ni in mig i dessa intriger?

Bachetaton Vi vill ha dig som Faraos.

Sinuhe (behärskar sig med svårighet) Som läkare har jag tystnadsplikt, och ingenting av vad vi talat om kommer att gå någonstans vidare. Men jag sviker aldrig Faraos.

Bachetaton Så länge han lever.

Sinuhe Och efteråt.

Bachetaton Du är en god läkare och en pålitlig diplomat. Vi får återkomma till ärendet senare.

Sinuhe Prinsessa, jag står till allas tjänst men i synnerhet till Faraos.

Bachetaton Låt inte vårt samtal på något sätt störa eller fördystra din fest, som är helt till din egen ära.

Sinuhe Jag skall försöka låta bli att känna mig störd, prinsessa, men ni har faktiskt åstadkommit en jordbävning.

Bachetaton Låt den bara inte synas.

Sinuhe Ingen risk. Jag har varit med om jordbävningar förut. Det sämsta sättet att bemöta dem är att förlora kontrollen.

Bachetaton Ni har kommit långt i er utbildning, Sinuhe.

Sinuhe Den upphör aldrig. (*Bachetaton lämnar honom i fred.*)

Om det är något jag alltid vinnlagt mig om var det att aldrig bli inblandad i politiken och faraoniska intriger, och lika fullt blir jag ändå brutalt inkastad däri av ödet utan att jag vill det. Om det slutar med katastrof för Faraos kan det bara sluta med katastrof för mig med.

Ekhnaton (*kallar honom till sig, han reser sig och beger sig till högsätet, Ekhnaton bjuder honom att slå sig ner, han gör så.*) Vad talade du med min syster om?

Sinuhe Hon satte mig in i rikets angelägenheter.

Ekhnaton Bara det?

Sinuhe Faraos, jag har tystnadsplikt.

Ekhnaton Hon vill ansluta dig till sitt koteri. Tror ni inte jag vet vad som pågår? De menar att jag är omöjlig som Faraos bara för att jag är filosof. De förstår att jag är filosof, men de förstår inte min idealism. Skall det då vara omöjligt för filosofin och idealismen att besitta tronen? Jag föddes med rätt till tronen, och den rätten kan ingen ta ifrån mig, och som Faraos är det enda jag har att göra att löpa linan ut. Jag kan inte kompromissa med en lägre verklighet än det ideal jag lever för. Har jag fel?

Sinuhe Ingen klandra er, Faraos.

Ekhnaton De menar att jag med min monoteism har hamnat i kollisionskurs med den gamla tron, som dominerat i årtusenden med sina riter och fabler och mysterier. Måste då en sund, universell och självklar monoteism stå i konflikt med mytologier? Kan de inte samsas och existera med respekt för varandra? Jag har infört ett nytt religiöst sätt att tänka med en ny kult och kultur, vilket de gammaltroende uppfattar som ett hot och inkräktande och övergrepp mot deras traditioner, men jag vill bara vara konstruktiv. Förstår du mig?

Sinuhe Fullkomligt.

Ekhnaton Jag vet att jag har min syster och min moder och hela armén med Horemheb emot mig, men jag har rätten på min sida och är Faraos. Jag tänker inte utsätta dig för någon risk med att be dig ta ställning för mig, men jag vill be dig att inte ta ställning alls. Det är mycket möjligt att min ideologiska revolution bemöts med en reaktion som urartar till våld som störtar mig, men jag dör nog före det, så bräcklig och överkänslig som jag är. Det är deras huvudargument mot mig från början, jag är klen och därför oduglig, men min sjukdom är ingen sjukdom. Det är

en uppenbarelse som lett mig på rätta vägen genom ständigt nya insikter och upplysning, liksom min mor alltid sökt högre klarhet och insikt genom sina berusande drycker. Där har du hela mitt fall. Du behöver inte ställa diagnos. Bara avvakta utvecklingen. Jag vet att jag är förlorad världsligt sett, men desto mera har jag vunnit av den andliga verkligheten, som står över världen.

Sinuhe Jag sade just till din syster att jag aldrig kommer att svika dig.

Ekhnaton Ingen kan hindra dig om du vill. Du har min fulla tillåtelse, liksom min drottning har det, som säkert kommer att göra det så fort det blir opportunt som den opportunist hon är. Det vet väl du; så du är fri från mig och, som jag hoppas, från politiken.

Sinuhe Det hoppas jag också. (*räcker Farao handen, som fattar den.*)

Akt V scen 1.

Horemheb Vi har inget val. Vi måste be honom göra det.

Bachetaton Han kommer aldrig att göra det frivilligt. Han har all mänsklig rätt att få leva.

Horemheb Folket är i uppror, och landet hotas av inbördeskrig. Alla vill ha sina gamla religiösa rättigheter tillbaka. Hans egna livvakter stenas spontant av folket när de uppträder. Kan inte Nefertiti övertala honom?

Bachetaton Aldrig i livet. Hon vill inte ha något med oss att göra så länge Ekhnaton lever av lojalitet med honom.

Horemheb Hon förblir beundransvärd. Måste vi då döda honom och göra honom till martyr? Det skulle bara mångdubbelt förvärra krisen.

Bachetaton Vårt enda hopp är Sinuhe. Jag har bett honom hit.

Horemheb Kommer han?

Bachetaton Han måste komma.

Sinuhe (inträder) Jag har hörsammat er kallelse, prinsessa, och kommit men ytterst motvilligt, då jag vet vad ni vill.

Bachetaton Bara du kan rädda Farao.

Sinuhe Hur?

Bachetaton Övertala honom att tömma giftbägaren.

Horemheb Då räddar du både honom och landet.

Sinuhe Så jag räddar honom genom att döda honom?

Bachetaton Du räddar hans ansikte och familjens ära genom att göra honom till martyr utan att han mördas och någon kan få skulden.

Sinuhe Och ni tror ni kan komma undan med det? Tror ni verkligen att sanningen kan ges en lögnaktig förklädnad? Jag är född till att rädda liv, aldrig för att göra motsatsen.

Horemheb Sinuhe, med sitt religiösa svärmeri har han urartat till en politisk sjukdom som infekterat hela landet, som hotas av inbördeskrig. Ekhnaton vägrar kompromissa med sina ideal och lever alltmera isolerad i sin huvudstad Achetaton

som ingen vill bo i, och hans kontakt med verkligheten blir sämre för varje dag. Han inser inte att landet är sjukt av hans religiösa sjukdom, då han, den sjukaste av alla, inbillar sig att han är den friskaste av alla. Bara du kan rädda landet från sjukdomen på ett smärtfritt sätt genom att rädda hans ära, som aldrig kan räddas om inbördeskriget bryter ut.

Sinuhe Är han här?

Bachetaton Han är här och väntar på sin läkare.

Sinuhe Då får jag väl åtminstone ge min patient en konsultation.

Bachetaton (ringer i ett klocksnöre. En tjänare inkommer.) Meddela Farao att hans läkare är här. (Tjänaren ut.)

Horemheb Tror du han kommer?

Bachetaton Han måste komma.

Sinuhe Det enda jag kan lova er för Egyptens skull är att jag som läkare vägrar låta mig styras av er och sättas upp som Farao, hur kungligt mitt blod än må vara. Min plikt mot mänskligheten är att bara förbli läkare och vägra ha något med politik och makt att göra.

Horemheb Just därför är du den ende som kan rädda Farao och landet.

Ekhnaton (inkommer) Min vän, min gode läkare, jag har den goda nyheten att meddela dig att jag känner mig friskare än någonsin. Jag har inte haft något anfall nu på flera månader.

Sinuhe Det är inte du som är min patient längre, store Farao, utan Egypten, men tillsammans kan vi bota honom.

Ekhnaton Vad lider han av för sjukdom?

Sinuhe Sjukdomen har inte brutit ut ännu, men den heter inbördeskrig, och den är allvarligt hotande.

Ekhnaton Jag förstår. Så det som du kallar landets sjukdom är min religion.

Sinuhe Den har från början väckt söndring genom sin kontroversiella nymodighet. Folk vill inte påtvingas en ny religion när de har en gammal. Revolutionärt nytänkande måste uppfattas som ett hot och ett ingrepp mot hävd, tradition och kultur.

Ekhnaton Skadan är redan skedd över hela landet genom att folket har gjort motstånd och genom vanlig gemensam dumhet vägrat försöka fatta och förstå det självklara. Det är deras eget fel. Jag är Farao. Jag vägrar göra mig lika dum som folket.

Sinuhe Vill ni då störta landet i inbördeskrig och kanske själv bli offer där för och gå till historien som en misslyckad och vanärad Farao?

Ekhnaton Vad begär du av mig?

Sinuhe Rädda landet. Bara du kan göra det.

Ekhnaton Hur?

Sinuhe Offra dig för det.

Ekhnaton Och göra mig själv till martyr genom att rädda landet undan inbördeskrig med att självmant beröva världen orsaken till splittringen?

Sinuhe Jag kan leverera en smärtfri operation.

Ekhnaton Hur?

Sinuhe En giftbägare. Du fryser. Det är allt.

Horemheb Faraos, ingen tvingar dig. Bara du kan göra det själv. Men om du inte gör det blir krisen värre för varje dag tills inbördeskriget bryter ut, som du och de dina inte kan vinna.

Ekhnaton Och du påstår att ingen tvingar mig? Är inte hotet om inbördeskrig ett tvång om det kommer från landets överbefälhavare?

Bachetaton Broder, försök för en gångs skull vara realistisk. Bara du kan rädda landet, och vi ber dig göra det på det enda möjliga sättet. Samtidigt räddar du din egen ära undan den vanära som ett inbördeskrig skulle vara för en Faraos.

Ekhnaton Är det inte en läkares uppgift att rädda liv och inte påskynda döden?

Sinuhe Jag tror mig genom denna föreskrift kunna rädda Faraos rykte och anseende åt evigheten och göra det mera intressant än någon annan Faraos. Du är stor och unik som Faraos, men om du gör detta offer blir du oerhörd i din storsinnet.

Faraos Jag tror inte på döden. Varför skulle jag då frukta den? Jag har gjort mitt bästa som Faraos och till det yttersta försökt vara trogen den kallelse jag föddes till, att införa en universell religion som kunde omfattas av hela världen, som annars bara slåss inbördes för sina barnsliga stamreligioners skull, och om jag nu kallas vidare bort från detta uppdrag har jag inget annat att göra än att hörsamma kallelsen. Jag får komma tillbaka en annan gång och fortsätta min verksamhet under gynnsammare omständigheter. Jag är redo för evighetens välkomstdryck, Sinuhe.

Sinuhe Vid ditt hov har jag alltid hållit den i beredskap för mig själv om något skulle hända. Jag beklagar att jag måste leva vidare utan dig, men utan dig har jag ingenting längre att göra vid hovet.

Horemheb Reser du bort igen?

Sinuhe Jag går i frivillig landsflykt och tar med mig min hustru och min son. Ni får aldrig se mig mera. Det är bäst så, ty jag vet för mycket.

Ekhnaton (tar honom på axeln) Jag visste alltid att du var min broder. Men vad tänker ni göra med Nefertiti och hennes sex döttrar? Och vem blir Faraos efter mig när jag inte har någon son?

Bachetaton Min son Tut får bli Faraos.

Ekhnaton Men han är ju minderårig?

Bachetaton Horemheb kan styra i hans ställe tills han växer till.

Ekhnaton (får bägaren av Sinuhe) Farväl då, men ärligt talat beklagar jag inte min äntliga skilsmässa från den hopplösa politiken.

Sinuhe Du stannar i historien som ett av dess mest lysande ljus för alla tider.

Ekhnaton Jag tar dig på orden, munskänk. Skål. (*dricker*)

Ridå.

Manali 31.10.2016

Kommentar.

Vi hade aldrig kommit på tanken att göra en dramatisering av Mika Waltaris 600-sidors tegelstensroman "Sinuhe egyptiern" om vi inte råkat komma över 1954 års filmatisering därav "The Egyptian" med Michael Wilding som Ekhnaton som dominerar hela filmen, Gene Tierney som Bachetaton, Jean Simmons som Merit, Victor Mature som Horemheb och Peter Ustinov som Kaptah. Michael Curtiz gjorde denna högintressanta film med tidigare produktioner på sin långa meritlista som "Varg-Larsen" och "Casablanca". Märkligt nog utelämnar filmen fullständigt Nefertiti, som väl är minst lika berömd som Ekhnaton, och även romanens mest rafflande kapitel om utforskningen av Minotaurus labyrint på Kreta, bokens mest filmatiska och bästa del. Emellertid kompenserar filmen boken i mycket, som trots att den är genomgående hur vackert skriven som helst är fruktansvärt långrandig med oändliga transportsträckor som en Wagneropera och som egentligen inte ger karaktärerna mycket liv, då Mika Waltari dominerar dem alla. Det är framför allt detta som filmen kompenserar med beröm godkänt, medan den samtidigt utvecklar den egyptiska intrigen och gör den till en mer intagande berättelse än romanen. Merit, till exempel, är i romanen föga mer än en episod medan hon i filmen blir en bärande huvudperson. Detta inspirerade dramatiseringen, som bara kunde genomföras i Bernard Shaws anda.